

Tasumata trahve hakkab tulevikus sisse nõudma maksu- ja tolliamet

20.06.2019. Justiitsministeerium saatis kooskõlastusringile täitemenetluse reformi kontseptsiooni, millega antakse õigeks ajaks tasumata riiginõuete, nagu näiteks trahvide ja sunniraha, täitmine maksu- ja tolliameti kätte ning kavandatakse kohtutäiturite arvu vähendamist.

„Praegu oleme olukorras, kus täitemenetlus on inimesele liiga kallis. Näiteks 50 euro suuruse trahvi puhul tuleb lisaks kohtutäituritele tasuta vähemalt 66 eurot, mis ületab oluliselt juba trahvi enda suurust. Tahame teha täitemenetluse inimesele odavamaks, et peamine summa läheks reaalse või maksmiseks mitte täituritasudeks. Esialgel hinnangul on riiginõuete täitetasu tulevikus ca kümme korda väiksem kui praegu, samuti vaatame üle kohtutäiturite tasude suuruse,“ ütles justiitsminister Raivo Aeg.

Ministri sõnul on probleemiks ka inimeste rahulolematuse täitesüsteemiga, esineb kohtutäiturite erinevaid rikkumisi. „Saame aastas ca 300 kaebust täiturite tegevuse peale ja ainuüksi sel aastal oleme pidanud rikkumiste tõttu alustama 5 distsiplinaarmenetlust,“ lisas Aeg.

Justiitsministeerium ja rahandusministeerium on välja pakkunud ümberkorraldused, millega antakse riigi- ja kohalike omavalitsuste rahaliste nõuete sundtäitmine maksu- ja tolliametile, kellel on selleks olemas kompetents erinevate nõuete haldamisel ja sissenõudmisel, makselahendused ning automaatsed protsessid (nt teavitused). Samuti on ühtse süsteemi käivitamine kiirem ja kulud väiksemad, sest saab osaliselt kasutada olemasolevat süsteemi.

Riigi üldine suund on samasisulisi teenuseid konsolideerida ja seeläbi kulusid kokku hoida, saada parem ülevaade nõuetest ning võlgade efektiivne sissenõudmine. Rahvusvaheline praktika näitab, et nõuete sissenõudmise konsolideerimine võimaldab suurendada edukaid tulemusi 10-45%, tulenevalt nõuete tüübist. Seega paraneks laekumine riigieelarvesse aastas keskmiselt 600 000 euro võrra. Eesmärk on suurendada laekumist minimaalselt 50%, so 1 miljoni euro võrra aastas. Riik hoiab praegu üleval erinevate asutuste juriste, raamatupidajaid, kes on kõik seotud maksejõuetusmenetluste erinevate etappidega, seega kogu see ressurss vabaneb ja lahendatakse ühtsetel alustel MTA-s.

Kohtutäiturid saaksid edaspidi keskenduda nende professionaalseid oskusi vajavatele eranõuetele nagu näiteks hüpoteekide realiseerimine. Samuti jääb kohtutäituritele MTA täitemenetlustes võlgniku vara müügi korraldamine. Muudatuste tulemusel väheneb täiturite hulk poole võrra ehk praeguse 43 täituri asemel jääb alles 20 ringis. Täiturite bürood jäävad kava järgi suurematesse linnadesse, väiksemates keskustes avatakse teatud nädalapäevadel harukontorid.

„Teine väga oluline küsimus on elatisvõlgnikelt raha kättesaamine, et lapsed ei peaks kannatama. Elatisvõlgnikke on Eestis 8000 ringis ja praegune süsteem ei tööta kuigi edukalt. Tahame suunata reformi tulemusel riigi eelarvesse laekuva summa elatiste sissenõudmise parandamiseks ja selleks oleme välja pakkunud kolm võimalust, s.h ainult elatisnõuetega tegelevad bürood,“ rõhutas justiitsminister.

Riigil puudub praegu ühtne ülevaade nõuetest ja nende sissenõudmisest. See tähendab, et tagajärjena suur osa nõudeid aegub ja jääbki kätte saamata. Nõuete järjekorras kinnipidamise tagamiseks ja läbipaistvuse tagamiseks on plaanitud luua nõuete ja arestide register, kus kajastatakse kõiki nõudeid sõltumata sellest, kas nende täitmisega tegeleb riik või kohtutäitur. Nii saab ka iga inimene täpse ülevaate tema vastu olevatest nõuetest ning ühtne vaade tekib ka riigil.

Ümberkorraldused hakkavad täies mahus kehtima kõige varem aastal 2022 juhul, kui täiturite arvu kehtestab edaspidi riik. Kui nende arv kujuneb vaba turu tingimustes, siis on ülemineku periood pikem.

Tasumata trahve hakkab tulevikus sisse nõudma maksu- ja tolliamet

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

Kontseptsiooni välja töötanud töögrupis osalesid lisaks justiitsministeeriumile nii rahandusministeeriumi kui ka maksu- ja tolliameti esindajad. Töögruppi ja juhtrühma kaasati ka kohtutäiturite ja pankrotihaldurite koja esindajad. Arvamusi kontseptsioonile oodatakse 9. augustiks 2019.

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/tasumata-trahve-hakkab-tulevikus-sisse-noudma-maksu-ja-tolliamet>